

Címek: A róka és a tigris, A sajtot osztó róka

Forrás: Első meséskönyvem. Móra Könyvkiadó, 1969. és

<http://www.freeweb.hu/verslista/rokafi/magyarmese1.htm>

Szövegek típusa: elbeszélő, mese

Szövegek olvashatósága: könnyű

Kérdések nehézsége: könnyű, közepes, nehéz

Javasolt felhasználás: 3–4. évfolyam.

## A tigris és a róka

Kínai népmese

A róka egyszer találkozott a tigrissel. A tigris rávicsorgott, a karmát kieresztette, és meg akarta őt enni. A róka cselhez folyamodott és így szólt:

– Uram! Ne képzeld, hogy egyedül te vagy az állatok királya. Én is vagyok olyan félelmetes, mint te. Ha nem hiszed, tegyünk próbát! Induljunk el. Én megyek elől, gyere utánam. Ha az emberek nem ijednek meg tőlem, széttéphetsz.

A tigris beleegyezett, és a róka után mendegélt az országúton. Amikor a vándorok a róka mögött a hatalmas tigrist meglátták, rémülten elfutottak.

Erre a róka büszkén megszólalt:

– Na látod?! Elöl mentem, az emberek csak engem láthattak, mert mögöttem kullogtál!

– Igaz, ami igaz – döbrent meg a tigris, és behúzott farokkal elszaladt.

## A sonkát osztó róka

Magyar népmese

Mikor a vadászok hintón mentek vadászni, elvesztettek egy nagy darab sonkát az erdőben. A róka és a farkas találta meg. Azt mondja a róka:

– Ketten találtuk meg, úgy illik, hogy igazságosan osztozkodjunk rajta. Ne kapjon az egyik nagyobbat, mint a másik. Majd én kétfelé osztom – ajánlotta, s azután a közepén kezdte kétfelé rágni a sonkát.

Mikor a sonka túlsó végére ért, látták, hogy nem egyforma nagy.

– Ez a nagyobb – mondta a róka, s lerágott belőle egy darabot.

Akkor meg a másik fele lett nagyobb, abból rágott le egy jó nagy darabot. Addig rágta, osztotta a sonkát kétfelé a róka, hogy a végén semmi sem maradt.

# A tigris és a róka című meséhez kapcsolódó kérdések

## 1. Miért kellett cselhez folyamodnia a rókának?

---

2-es kód: általánosítás. A tanuló válaszában a róka félelmére vagy a helyzetre vonatkozó általánosításokat tesz. Például:

- Mert a tigris erősebb nála.
- Mert nem tudott volna elszaladni a tigris elől.

1-es kód: szó szerinti válasz: A tanuló azonosítja és kimásolja a következő részletet: A tigris rávicsorgott, karmát megeresztette, és meg akarta őt enni. Például:

- Mert a tigris meg akarta enni.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: kapcsolat felismerése. A róka viselkedésének értelmezése.

Nehézség: könnyű/közepesen nehéz.

## 2. Hol találkozott az emberekkel a róka és a tigris?

---

1-es kód: Az országúton.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. A szövegben szó szerint szereplő tartalmi elem azonosítása.

Nehézség: könnyű.

## 3. Miért futottak el a vándorok?

---

1-es kód: A tanuló azonosítja a megfelelő szövegrészt. „Amikor a vándorok a róka mögött a hatalmas tigrist meglátták, rémülten elfutottak.” Például:

- Mert meglátták a tigrist.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

- Mert megijedtek a rókától.
- Mert meglátták a rókát.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: oksági összefüggés megértése. A szövegben szó szerint szereplő elem azonosítása.

Nehézség: könnyű.

**4. Melyik szó illik a mesében szereplő rókára és tigrisre? Írd a nevük mellé a hozzájuk illő tulajdonságok számát!**

1. hatalmas, 2. félelmetes, 3. gyáva, 4. hízelgő, 5. furfangos, 6. buta

4A A tigris: \_\_\_\_\_

4B A róka: \_\_\_\_\_

6-os kód, tipikus rossz válasz:

- Róka – félelmetes – A róka csak állítja magáról, hogy félelmetes.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: szereplők tulajdonságainak azonosítása a történetben olvasottak alapján.

Nehézség: nehéz.

## A sonkát osztó róka című meséhez kapcsolódó kérdések

### 5. Hol találta a sonkát a farkas és a róka? Mondattal válaszolj!

---

1-es kód: Az erdőben.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. A szövegben szó szerint szereplő tartalmi elem azonosítása.

Nehézség: könnyű.

### 6. Miért ajánlotta fel a róka, hogy ő osztja el a sonkát? Írd le!

---

1-es kód: a tanuló felismeri a róka cselekedetének okát. Például:

- Mert meg akarta enni (az egészet).
- Mert ő akarta a nagyobb darabot kapni.
- Mert csalafinta volt.
- Mert furfangos.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

Tipikus rossz válasz: a tanuló nem értette meg a róka mögöttes szándékát. Például:

- Mert igazságos akart lenni.
- Mert kétfelé akarta osztani a sonkát.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés. A róka motivációjának felismerése.

Nehézség: közepesen nehéz.

### 7. Kié lett végül a sonka? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A: A farkas és a róka is ugyanakkora darabot kapott.

B: A farkas ette meg az egészet.

C: A róka ette meg az egészet.

D: Egyiküké sem, a vadászok visszajöttek érte.

1-es kód: C

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. Az utolsó mondatban foglaltak azonosítása.

Nehézség: könnyű.

## **Mindkét meséhez kapcsolódó kérdések**

### **8. Figyeld meg a mesékben szereplő rókákat! Miben hasonlítanak? Írd le!**

---

1-es kód: a tanuló válaszából kiderül, hogy felismerte, a róka ábrázolása, tulajdonságai egyeznek meg mindkét mesében. Például:

- Mindkettőben ravasz/csalafinta/furfangos a róka.
- A róka megréfalja mindkét állatot.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: összefüggés felismerése. A szereplők tulajdonságai közötti kapcsolat megismerése.

Nehézség: közepesen nehéz.

### **9. Keress hasonlóságot a tigris és a farkas tulajdonságaiban vagy sorsában! Írd le!**

---

1-es kód: a tanuló válaszából kiderül, hogy felismerte a tigris és a farkas esete, tulajdonságai közötti kapcsolatot. Például:

- A tigris és a farkas is pórul jár.
- A tigris és a farkas is éhen marad.
- A tigris és a farkas is buta/hiszékeny stb.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: összefüggés felismerése. A szereplők tulajdonságai, sorsa közötti kapcsolat megjelölése.

Nehézség: nehéz.